

V Albánsku vedú rómske deti k vzdelávaniu

Predstavte si rómske deti, ktoré samy a dobrovoľne pochodujú naprieč dedinou a skandujú heslá typu: „Chcem školu, chcem sa učiť!“ Nejde o fiktívny prípad, ale o reálny dosah rozvojového projektu v rámci rómskej komunity v albánskom meste Fushe-Kruje. Za takýmto prekvapivým a pozitívnym výsledkom stoja aj mladí ľudia zo Slovenska.

BOBA MARKOVIČ BALUCHOVÁ

Organizácia ADRA Albánsko realizuje v regióne Kruja na sever od Tirany niekoľko projektov, ktorých spoločným menovateľom sú doučovacie hodiny pre deti s poruchami učenia, a to najmä zo sociálne znevýhodnených rodín. Doučovanie prebieha na partnerských školách, ale aj v komunitnom centre pri rómskom osídlení v meste Fushe-Kruje. Doteraz tam pôsobilo niekoľko rozvojových dobrovoľníčok z ADRA Slovensko. Od júla navyš do tímu pribudnú ďalší, tentoraz humanitárni dobrovoľníci – v rámci európskej iniciatívy EU Aid volunteers.

Práca s rómskymi deťmi musí zahŕňať i rodičov

Veronika Zimová strávila v ADRA Albánsko dvanásť mesiacov a čoskoro sa tam vráti. Pracovala na projektoch doplnkového vzdelávania, ktoré je určené deťom z rodín takzvaných navrátilcov – neúspešných žiadateľov o azyl rómskeho pôvodu. Tí sa museli vrátiť z Nemecka naspäť do Albánska a snažia sa tam opäť začleniť.

Mladá Slovenka vysvetľuje, ako pristupovali k doučovaniu rómskych detí: „Aby deti ukončili školskú dochádzku, samotná doplnková výučba nestačí. Preto ADRA Albánsko pracuje aj s rodičmi, a to najmä v oblasti

osvety, prevencie a pozitívnej výchovy. V prípade Rómov, ktorých kultúra často nevyzdvihuje dostatočne potrebu vzdelania, je problémom nízky počet zaregistrovaných detí do škôl, nepravidelná dochádzka a zanedbaná výchova až po rôzne formy zneužívania. Aj preto úzko spolupracujeme so sociálnymi pracovníkmi a s učiteľmi – či už v praxi, alebo v rámci budovania ich kapacít v oblasti vzdelávania, ľudských práv alebo sociálnoprávnej ochrany detí.“

Spoločenská zmena prichádza pomaly, ale isto

Hoci s tým niektorí nemusia súhlasiť, reintegračné a vzdelávacie projekty v rámci rómskych komunit v Albánsku majú zmysel. „Spoločenská zmena k lepšiemu nenastane zo dňa na deň, ale krôčik po krôčiku. Vždy sa snažíme čo najviac zapájať do projektov príslušné verejné orgány, ako aj širokú verejnosť. Za úspech považujeme už aj to, že učiteľky na školách, v ktorých pôsobíme, začali usádzať rómske deti do predných lavíc spolu s ostatnými namiesto toho, aby sedeli kdesi vzadu v kúte. Alebo i to, že sociálna pracovníčka spolu s nami navštevuje rómsku komunitu s cieľom monitorovania prípadného zanedbávania rodičovských povinností, násilnia na ženách či deťoch,“ pripomína slovenská dobrovoľníčka.

Veronike Zimovej (šiesta sprava v slnečných okuliach) sa s tímom albánskych kolegov podarilo dosiahnuť pozoruhodné výsledky práce s rómskou komunitou.

Veronika Zimová ako pozitívny príklad z praxe uvádza aktivitu samotných mladých: „Teší ma sfomovanie mládežníckych dobrovoľníckych skupín priamo v školách, ktoré samy predstupujú s nápadmi na zlepšenie svojho okolia – od predaja vlastnoručne vyrobených drobností, aby vylepšili školskú knižnicu, cez návštevu detského domova až po domáhanie sa zriadenia priechodu pre chodcov pred školou u zástupcov miestneho úradu. V tom tkvie úspech projektu, že sú úplne sebaistupujúce a všetky nápady pochádzajú z ich hláv.“

Slovenská dobrovoľníčka bola tiež nadšená z miestnej pohostinnosti: „Albánci ju povyšujú na úplne novú úroveň. Pohodlie a bezpečie hosťa v dome, respektíve cudzinca v ich štáte, je pre nich otázkou cti a dôstojnosti. Presne tak ako to káže albánsky spoločenský kódex už po stáročia. A je to cítiť.“

Naučiť sa lepšie vnímať reč tela v novej krajine

Či už v hlavnom meste Tirane, alebo na cestách po Albánsku sa Veronika Zimová ani raz necítila nikým a ničím ohrozená. Túto krajinu si zamilovala tak, že sa tam chce vrátiť. Nedávno dokonca preložila a vydala preklad drobnej zbierky albánskych legend. Práca

v tíme albánskej ADRA bola podľa Veroniky Zimovej veľmi dynamická, všetci sa držali pravidla „viac hláv, viac rozumu“. Takže sa ako dobrovoľníčka, no zároveň plnohodnotná členka tímu podieľala na tvorbe aj realizácii viacerých projektov. Skúsila si prípravu hodnotiaceho dotazníka, tvorbu webovej stránky či dizajn brožúry. „Tiež som sa naučila lepšie vnímať reč tela, keďže jazyku som nerozumela a neverbálna komunikácia je veľmi dôležitá v každodennom styku. A keďže som po prvý raz žila v cudzine úplne sama, zistila som o sebe, že som celkom schopná domáca majsterka,“ hrdo priznáva slovenská dobrovoľníčka.

Veronika Zimová by určite odporučila rozvojové alebo humanitárne dobrovoľníctvo cez ADRA Slovensko svojim rovesníkom a rovesníčkam, pretože „život a práca v cudzej krajine je neskutočným zdrojom sebaoznania, rozširuje naše horizonty a učí nás byť chápaivejšími, tolerantnejšími. Človek by sa nemal báť a mal by byť otvorený k danej krajine, jej ľuďom a ich kultúre. Len tak sa môžeme my naučiť niečo od nich a naopak – oni zasa o nás“.

**SNÍMKY: ARCHÍV VERONIKY ZIMOVEJ
AUTORKA JE ROZVOJOVÁ NOVINÁRKA
A PÔSOBI AKO KOMUNIKAČNÁ MANAŽÉRKA
V ADRA SLOVENSKO**

Veronika Zimová (vpravo) a rómske deti pochodujú so sloganom *Chcem školu*.